

משהו ממדע דימוני. ועוד מן הפנינים האלה. הקורבן — בייחוד אם לא היה שר-האוצר — הפך בו ביום אובייקט כללי של בוז וצחוק בעיני מכריו וסביבתו. במיקרים קיצוניים, יכלה רשימה אחת להרוס אדם ללא חקנה. היה זה אכזרי במיוחד, כשהקורבן לא היה כלל איש-ציבור, החשוף מטבע תפקידו הציבורי, אלא סתם אדם חסר-מגן.

מכיוון שברשימה רגילה הרכיבה יחד דיוקן של שניים-שלושה אנשים שונים, יכלה להדביק לכל אדם תכונות ומעשים שלא לו, מבלי שאפשר היה לתבעה לדין. אולם כל הקוראים ייחסו את הדבר למי שזוהה בנקל כגיבור הרשימה — וכך בוצע רצח-אופי בלי כל סיכון.

הסכנה של פעילות כזאת היא שהיא דוחפת את הקורבן לתגובה נועזת, ואפילו אלימה. מכיוון שאינו יכול להתגונן בכל צורה סבירה, לא להגיש משפט על דיבה ולא להכחיש או להשיב במכתב למערכת, התפתה איש כזה לא פעם לפעולה ישירה.

כך, למשל, הגיב בשעתו אורי זוהר על ביטויים מעליבים של סילבי, שנכללו ברשימה על הופעתו בהתנגדות העצבני. בכך שירק בפניה בפומבי, שעה שבאה לבדה להצגה ב"חמאס סילבי הגיבה כשפיתח כוס יין על פניו. בחוגי הבורסה פרץ אז ויכוח סוער: לא אם היה אורי זוהר צריך לירוק בה, אלא אם נאה היה לעשות זאת לאשה שבאה לבדה.

אריק איינשטיין בשם "החירוס המזרחי", היו אנשים שירצו לתקוף אותה פיזית, ורק נמנעו מכך אחרי מאמציו השינוע של חבריהם.

אנשים חשובים התחילו לפחד מפני סילבי, להתחנף אליה, להזמין אותה לארוחות, להיענות להזמנותיה. משה דיין הודרו לבקר אותה ליד מיטת חוליה בבית-החולים אסותא, כאשר אושפזה שם בגלל התקף אולקסי. לפני כן כתב לה דיין מיכתב לרגל הופעת ספרה, לאמור: "עד היית לפירמה... על אף, ואולי למרות, היותי לא פעם נפגע מחיציך, אראה את נפנו הציבורי מידבר ורוד בלעדיהם".

אלופים ושרים באו, יחד עם השגריר השוודי, לכבדה בנוכחותם כאשר ערכה מסיבה לרגל הופעת לקט הכתבות שלה.

לכאורה השיגה את הכל, יכלה בעצמה לשמש אובייקט לקינאת הרבים.

וכי מה יכלה לרצות יותר? היא הסתובבה בחברת גדולי המדינה, כשהיא נערצת במסיבות-קוקטייל, מעוררת פחד בלב גברים ורוזנים. היא יכלה לחלק ציונים למנהיגי המדינה, לכתוב שראש-המשלה היא "מכשפה", ששר פלוני הוא כסיל, שראש-מפלגה אלמוני הוא נבל. כל זה, מבלי להבין דבר וחצי דבר בעניינים מדיניים, שכלל אינם מעניינים אותה.

אותה שעה סיגלה לעצמה, כמובן, מעין תחליף להשקפה עולם — זו הפופולרית בעלי-מזרים בישראל וב"עולם: תערוכת שיטתית של שמאליות-טרקלינית, דיבורים על שלום, אהדה למקופחים — מבלי להסתכן, חלילה ב"דברים המחייבים פעולה אישית או קורבן אישי כלשהו, ואף לא בחתימה על גילוי-דעת פומבי או עצומה. היא היתה הרבה יותר מדי תרבותית כדי ללכת להפגנות, שהן, אחרי הכל, עניין וולגארי לפשוט-עם, לא לאשת-חברה המפיצה בושם-ציפורניים יקר בעננים סמיכים, ושדירתה מרוהטת ברהיטים עתיקים שלקחה בהשאלה מחברתה ה"טיבה ביותר (שהשתדלה במשך זמן רב לקבלם חזרה). לבושה של סילבי קשת הפך זה מכבר לאגדה. בביה"ש ארוני-קיר המכסה קיר שלם, וכולו מלא שורות-שורות של שמלות, כולן יקרות, עם העללים המתאימות. בבוקר, לסופרמארקט, היא הולכת בחושה מיגבעת ענקית-שוליים, שימלה עם מחשוף עמוק, נעלי-סירה גבוהות-עקב, וכמובן — משפטי-שמש ענקיים להסתרת העיניים. הכל כפי שהיא מתארת לעצמה את הפאסי-פאטאל ב"פעולה.

אף פעם לא ברור אם משחקת סילבי הצגה לעצמה, או לזולתה. כך, למשל, עוררה הערצת חברות כשהיא מקבלת אותן בצהריים בחדרה במלון המלך דוד בירושלים, שם שהתה (על חשבון העיתון), יושבת בחלוק פואר במרכז מיטת-הענק, כשסביבה פזורים זורנאלים צרפתיים, והיא ממייגה לעצמה בטלפון ארוחת-בוקר, בסגנון מושלם של גברת מבנות האצולה, היוצעת לדבר אל משרתים. הידידות יצאו משם מכותה הערצה, משוכנעות סוף-סוף פגשו בבת-חברות אמיתית. היתה זאת פורה מחושבת, ו"מובן שאצילה אמיתית לא היתה מפגינה זאת. והי סילבי הציבורית, כפי שהגיעה לשיאה לפני כמה חודשים — אלגנטית, צבועת-שיער (או עטופת פיאה זוהר רח), שנוגה, משכילה, חופשית, היכולה בכל רגע לקפוץ לחו"ל על חשבוננו של מישוהו.

השיממון

שמאחורי השנינות

אין עַר אַכזרי יותר, פאתטי יותר, מזה הקיים בין סילבי וציבורית זו — ובין סילבי הפרטית.

הברווזון המכוער הצליח להתחפש לברבור צח — אבל הוא לא הפך לברבור. הוא הפך לברווז מחופש.

סילבי האמיתית היא אשה גלמודה בת 41, וכשהיא לבדה מול המראה — היא יודעת מי היא. במשך חודשים ארוכים היתה עם ידידתה, העיתונאית אביבה סטן, גם היא אשה גרושה, המקריבה את עצמה למענה ומשמשת לה אסקופה נדרסת. שתי בנות-הזוג היו נבונות זו לזו, כדי לקיים יחדיו את היומרה שעליה בנויים חיי סילבי, ולשמש חברה זו לזו.

כי אחרת, היו חיה של העיתונאית המפורסמת גיהנום. ערבים רבים היא יושבת בביתה לבדה. אין הגברים מרבים להומינה לתיאטרון, לקולנוע, למסיבה.

מדוע? הדבר כימעט לא ייאמן, אך הסיבה היא פשוטה ביותר: אין הרבה נשים משעממות יותר מן העיתונאית השנונה והזוהרת.

סילבי יכולה לנהל במסיבות-קוקטייל שיחה קלילה, להבי-ריק באימרות. אולם אלה חזרות על עצמן, והפזזה כולה הופכת שקופה אחרי זמן קצר למדי. וכאשר זה קורה — לא נותר דבר, פשוט — אפס מוחלט. עוברות שעות ב"שיממון נורא, כשכל שיחתה של סילבי מוגבלת למתיחת ביקורת נשכנית על האף של פלונית, הרגליים של אלמונית, ההתנהגות המנוכחת של שלמונית. ואין דבר משעם יותר מאשר דישוש כפייתי זה בחולשות הקטנות של הזולת, כשפגמיה שלה עצמה מספקים הסבר כליכך פשוט לתופעה כולה.

משום כך גם אין סילבי יכולה להופיע בהופעות בעל-פה. כשהוזמנה פעם לטלוויזיה, נסתים העניין בכישלון חרוץ. איש לא שם לב לדבריה, אלא רק לפיאה הבלונדית הענקית שלה, שמילאה את המסך, כשפניה כאילו מתחב-אות מתחתיה, ועיניה הקטנות נעלמות לגמרי. סילבי, שהיא ביישנית קיצונית, לא חזרה על חווייה זו.

גם בערבי-ראיונות, כשאלה היו באופנה, לא הבריקה. אחרי שניים-שלושה נסיונות, שבהם הופתע ואף נדהם הקהל כשבעלת-המדור המבריקה נתגלתה כאשת-שיחה משעממת, שאין לה מה לומר על כל נושא שהוא — נמנעו ה"ראיינים מלהזמין.

ההבדל בין ההופעה בעל-פה ובכתב הוא רק למראית עין. מה עומד מאחורי הסיגנון ה"שנון"?

אדם לבוש היטב הוא אדם שבוששו אינו בולט, אלא מת-מוג עם אישיותו. הוא הדין גם לגבי סיגנון הכתיבה.

1966: עם אביבה סטן באירוע דיפלומטי

אולם סילבי כותבת, כפי שהיא מתלבשת. הסיגנון הוא הבולט, לא התוכן. מבחינת השליטה בשפה, אין סילבי יכולה להתחרות בזויה יריב, שירשה את מקומה תחילה בהעולם הזה, ויאהר מכן בידעות אחרונות. כוחה של סילבי הוא ביצירת סלאנג פסבדו-אירופי, תוך שימוש ב"מילים (כמו, "לאגנר" (to ignore), "מפוסטרט" (frustrated), ותרגום מילולי של פסוקים ולועזיים ("היא נראית כמו משהו שהחתול הביא מבחוק").

יש לסיגנון מעין זה יתרון גדול: הוא מחפה על היעדר מוחלט של מהשבה, מכסה על שיטחיות אינטלקטואלית וקהות ריגשית. כמו לבוש רעשני, הוא נועד להסית את העין מן הלובוש.

צרפתייה

הופכת לאנגלייה

והי הקלדה של השכלה שנשאבה מזירנלים ורומאנים, ללא בסיס תרבותי אמיתי, ללא השכלה של ממש, ללא חיי-מחשבה עצמאיים.

אחת המכות האכזריות ביותר ירדו על סילבי כאשר הגיעה, בפעם הראשונה, לצרפת. במשך שנים שיחקה ל"עצמה את תפקיד הצרפתייה המושלמת, יורשת התרבות הצרפתית. אולם צרפת זו היתה קיימת רק בדמיונה, היתה זאת צרפת של המאגאזינים. כשהגיעה לשם, סוף-סוף, נחרדה להיוחח שאינה צרפתייה, וששום צרפתי אינו מתייחס אליה אלא כאל אשה פרובינציאלית מארץ נידחת — בדיוק באותה צורה שבה הת-ייחסה היא עצמה לנשות תל-אביב.

המשבר בא לשיאו בנאדרי לאפאייט, הכלבו המפורסם של פאריס. סילבי ערכה קניות, כאשר גילתה לפתע ש"מישהו גנב את ארנקה, ובו כל כספה. היא הוציקה את המנהל, תבעה פיצוי, נתקלה בקיר אטום של בוז. רק אחרי ויכוח ארוך וגם נאות המנהל להעניק לה — דמי נסיעה באוטובוס חזרה למלון.

בוזה נגמר השלב הצרפתי בחיי סילבי קשת. בו ביום הפכה מצרפתייה מושלמת לאנגלייה מובהקת — בגופה וברוחה. היא מיהרה ללונדון, ומאו בא ודהאזו במקום להירושפוקו, אימרות אנגליות במקום הצרפתיים, ובאנג'ליה גם קרו לה הרפתקאותיה — לפחות אותן שאירעו בדמיונה.

בית-חולים

בלוזאן

באחד הימים התחילו להופיע בטורי-רכילות סיפורים על רומאן סוער של סילבי קשת, העיתונאית השנונה, עם אציל בריטי נודע, המשתגע אחריה, רודף אחריה סביב העולם, ואפילו לארץ הגיע בגללה.

רק מתימט ידעו כי הסיפורים הומצאו והוכנסו למדור רים על-ידי חברתה של סילבי, אביבה סטן. אותו אציל לא היה אלא אנתוני וודג'רד-בן, לורד ש"ויתר על תוארו למען קאריירה פוליטית והפך רודר בממ"שלה, גבר נאה, מקסים ואינטליגנטי, נשוי באושר. יתכן שהיה מתפלל על הרומאן הגדול שנקשר לשמו בישראל.

אבל זה לא הפריע לסילבי. היא נסעה לאנגליה, ולאחר מכן נפוצו בארץ שמועות על טרגדיה גדולה, עם סצנות פומביות, והתמוטטות מצדה של סילבי. היא עצמה סיפ"רה, לאחר מכן, שמפיצים עליה כאילו אושפזה במשך כמה חודשים בבית-חולים בשווייץ, ליד לוואן. היה זה באחת התקופות שבהן הפסיקה, במשך כמה חודשים, לכתוב את מדורה.

אולם רומאן זה, כמו רומאנים רבים אחרים, הם בעיקר פרי דמיונה של סילבי — חלק מן המחזה המרתק שהיא משחקת לעצמה.

כך היא רגילה לספר על איש-ציבור שונים שניסו לבצע את זממם בכוח בשעה שריאיינה אותם בבתיים (סיפור שטיפרה לפחות על שני ראשי-מפלגות בכנסת הנוכחית). אותה שעה הפיצו יריביה את השמועה שהיא לסבית, בגלל חזיה המשותפים והממושכים עם אשה. אולם האמת רחוקה מזה ומזה — סילבי קשת אינה יכולה כלל לקיים מגע נפשי כלשהו עם בן-אדם מכל מין שהוא. היא עסוקה עם עצמה. חיי-מין אינם מעניינים אותה לחלוטין, בכל צורה שהיא. את ההתקפות המיניות עליה מצד ראשי ה"מדינה, שרים וחברי-כנסת, האמיתיות או המדומייות, היא מתארת (בשיחות פרטיות) כמעשי בורים גסים וחסרי-תרבות, המתנפלים על אצילה.

אין פירוש הדבר שאינה יכולה לקיים רומאנים, מפעם לפעם. אלה הם, בדרך כלל, בינה ובין אישים מבוגרים יותר, אנשי-צמרת, שהמעטה החיצוני המפוברק של אשת-התרבות המבריקה עושה עליהם רושם עד לשלב מסוים.

הרומאן שלה עם איש מרכזי (ונשוי) בצמרת, עימו היא סועדת במסעדות אינטימיות בתל-אביב ובירושלים, ו"שעל חשבוננו נסעה לא מכבר לאמריקה — הוא סוד גלוי. היא עצמה עודדה את מישחק-הניחושים — אם נסעה לאמריקה על חשבוננו של איש זה, או איש עשיר אחר, שגם שמו נקשר עימה. אך מכיוון שאותו איש-צמרת קשור ב"ענייני ביטחון, והיה באמריקה בשליחות המדינה — עוררה פרישה זו תשומת-לב בממשלה.

שרותים מסויימים אפילו התעניינו במה שנעשה במסי-בה אצל שגריר צפוני, שאליה באה בערב, ושממנה יצאה כעבור שלושה ימים. אשתו של אותו שגריר מיהרה לעזוב את הארץ.

אולם כל אלה הם דבריר-כילות, שסילבי עצמה נהנית מהם יותר מכל אדם אחר, עד כי מתקבל הרושם שהיא עמלה קשה כדי לייצרם ולהפיצם ברבים.

שהרי "שם רע" הוא דבר הרבה יותר טוב, ופחות מש"פיל, מאשר העובדה שרומאנים אלה אינם אלא עניינים של מה בכך, ללא אחיזה אמיתית בחיים. סילבי האמיתית היא גלמודה, אשה מרידה. ומה שנראה מרחוק כשיא ה"הצלחה, נראה מקרוב כחיים הרוסים וחסרי-תוחלת.

פיטורים

מ"הארץ"

גם מבחינה מיקצועית, חלה ירידה. היא לקחה חופשה ללא-תשלום מהארץ, כדי לנסוע לאמריקה עם אותה אישיות ציבורית. הארץ נענה ברצון. אבל כשחזרה, והודיעה שהיא מתייצבת שוב לשרות, לא נענה הארץ. העיתון המשיך את החופשה ללא-תשלום בלי הגבלה, וב-סוף פיטר אותה בגלל סיבות שונות.

